

مطبعه و محل اداره :

ج. خ. مال اوغلانده امنیت
صندوغی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۵ نومرو

مشرق و غرب

۱۳۲۶

مسلکمه موافق آثار
جدیده مع المنونبه
قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست و احوال و مشوره اسلامیه و بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	القی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹
		فرائق

آلتیجی جلد

۸ شعبال الماظم ۱۳۲۹ پنجشنبه ۲۱ تموز ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۲

[جنت؛ والدہ لک آياقلى آ لندہ .] خبر علويں سندہ کی ستایش محمدیہ ایلہ آنالریمز نہ قدر فخر ایتسہ لرینہ آذر . قانون اسلامیتہ مسلمان قادینتک موقع اجتماعیسی او قدر مأمون ، حقوقی او قدر محفو- ظدر ، کہ بوکا نسوان عالم غبطہ لر ایتسہ سزادر .

سویہ عرفان بحثہ کلنجہ بوکا ماضیدہ کی حیات دینزلہ قرون ثلاثہ وانی تعقیب ایدن اعصارک ہر بیرندہ یتشمش اولان یوز بیکلر جہ حافظات ، محدثات ، عارفات ، شاعرات ایلہ استشہاد ایدریز .

طقوزنجی عصرک مدار افتخاری اطلاقیہ شایان اولان امام جلال- الدین سیوطینک علم جلیل حدیثدن اجازہ الدینی محدثاتک عددی اوتوزہ بالغ اولور . اوہ عصرک ادبیہ لر ، شاعرہ لر صایلمقلہ یتیمز توکنمز (رحمن الله) .

بیزایسہ شمدی قیزلریمزہ فرانسزجہ او قوتیوریز . واه . . . ! واه واه . . . ! پکی بونی ٹوکر نوبدہ نہ پایہ جقلر؟ خارجیہ مأموریتلری بی درعہدہ ایدہ جکلر؟ یوقسہ سفارت خدمتلیرنہ کی کوندریاہ جکلر؟

بو، افراط پرستلکک ہمہدہ جنت درجہ سی دکلسہ نہدر؟ بیز، لسان ٹوکر نیمہ دمہ یورم . ٹوکر نہلم ! ہمہدہ یالکیز فرانسز- جہیہ حصر ایتیم ، مادامکہ اوزاقدن یقیندن بوتون اقوام مدنیہ ایلہ اختلاط ایدیوریز، ہینک لسانی ٹوکر نمکہ چالیشہلم . فقط بیزم یادیغمز کبی دکل؛ اوروپا یا تختلرندہ کی السنہ شرقیہ مکاتبہ مقابل بیزدہ «السنہ اجنبیہ» مکتبی تأسیس ایدہلم اک ذکی اولادلریزدن لزومی قدرینی کوندردہلم . کندی لسانک اک بسیط قواعدینی ادرا کدن عاجز اولان یچارہ چو جقلرک بیردہ ہیچ ا کلامدقلى و اکلامق قابلیتندن پک اوزاق بولوندقلى فرانسزجہ زواللی پی دہا ایکنجی سال تدریسندہ قاپی دیشاری ایدیور . بلکہ مکتب رشیدیہ تحصیلی یتیرہ جک ، اسمنی یازاجق قدر برشی ٹوکر نہ حکدی . یازیق دکل؟

ہلہ قیزلریمزہ ٹوکر تمک پک غریب . . . ! اوروپا مدیتی بیزی اولانجہ شدت و وحشتیلہ تحقیر ایدیور بیز بوندن ذرہ قدر منفعل اولق شویلہ دورسون او حقارتلری التفات مقامندہ تلقی ایدیوریز ! واعمری ان هذا لى الفعالم بدیع ! کتاب اللہ التجا ایدہلم کتاب اللہ . . . !

بیزم ایچین نجات ، حیا ، سلامت ، سعادت ، ہپی ، ہپی اکا التجادہدر .

جناب قرآن حکیمک : « و لا ینفعکم نصی ان اردت ان النصح لکم ان کان اللہ یرید ان ینویکم ہور بکم والیہ ترجعون ! »

[سزہ- ای قوم نوحی تنظیر ایدن قلبسزلر ، روحسزلر! - بوتون صفوت و صمیمیتلہ نہ قدر نصیحت ایتدم ، نہ قدر طریق حق و حقیقتہ ادخالہ چالیشد مسہ فائدہ بخش اولدی . مکر جناب حق سزک ازغینلککک جزاسی اولہرق طوفان فلاکتلہ محکوم ایتمش ایسہ اوکا نہ دینہ بیلیر . اوزات اجل و اعلا سزک ربکزدرد ، مرجع مکزدہ اودر !]

صوک خطاب نومیدینہ مخاطب اولان زمردہ ہالکیندن اولیم .

فستد کرون ما قول لکم وافوض امری الی اللہ

ان اللہ بصیر بالعباد !

ختم .

محمد فخر الدین

شرف انسان

— ۱ —

قدرت قاہرہ صمدانیہ نک عظمتی تمثیلدہ مخلوقات سائرہ پی پک کریدہ براقتش اولان نوع انسانک شرف و مکرمیتی ، ادلہ و براہین ایلہ اثباتہ حاجت قالمایان . قایق ضروریہ صرہ سنہ کچمش و شمدی بہ قدر میدانہ کلن و کلکدہ اولان آثار متنوعہ بشر ، انسانرہ من عند اللہ بخش و احسان بیوریلان علو قدر و منزلتک ، بشقہ مخلوقاتدہ اولمادیغنی مرتبہ و وضوحہ کتیر مشدر .

ارباب فکر و ادعان ، ارباب علم و عرفان نذراندہ بدیہیاتدن اولان «انسان شریف و مکرمدر» قضیہ سی عموم افراد بشر طرفلر- ندن دخی قبول و تصدیق ایدلمکدہ ایسہدہ اسباب شرف و علویت اکثر ناس جانبلرندن تدقیق و ملاحظہ ایدلمکدہ و بونلرہ دائرہ معلو- مات و آنک اوزرینہ لازم کلن سبی و حرکات کسب و تعقیب اولونما- مقدهدر .

ہلہ بالخاصہ اہل اسلام بو بابدہ زیادہ تہاون و تراخی کوسترمکہ مادی و معنوی ، دنیوی و اخروی ضررلر کوسترمکدہ و مضرات جدیدہ پی احفاد و انسال آتیہ ترکلہ ساری و متعدی قنالقلم بلکہ جنایتلر ارتکاب ایلہ مکدہدر .

دوشونمیرک التزام ایتکدہ اولدیغمز قباحتلرک بمضیلرینی دیگر

مقالہدہ ذکر و تعداد ایدہ جکیز . قواعد فطریہ و طبیعیہ دندرک ہر کس ہر درلو حقایق منفرداً تحصیل ایلہ دفع مضرت ایدمز ؛ بلکہ کافہ اقوام و جماعتدہ رہبر و مرشدلر ، عارف و عالملر یتیشہرک منسوب اولدقلى ملل و اقوامک وبالواسطہ جمعیت بشریہ نک سعادت سیبانی ارائہ و احضار و خاقی او اسبابہ تشبث ایچون تشویق و انذار ایدرلر . بو سایہدہ بیلیمینلر ؛ بیلنلرک علم و عرفاندن ، وعظ و ارشادندن مستفید اولہرق کلیت و یا اکثریتلہ طریق نافع و صوابہ سالک اولورلر .

علمای اسلامیہ ، عرفای احکام قرآنیہ آیات جلیلہ و تفاسیردہ کوریورلرکہ انسان دینان مخلوق ممتاز خایمہ اللہ فی لارض رتبہ رفیعہ سنہ نائل و «جہاننا کم خلائف فی الارض» نظم جلیلی موجبہجہ خلافت مذکورہ حضرت آدم علیہ السلام ایلہ اولادینہ شاملدر .

یردہ و کوکدہ موجود جمیع کائناتک نوع مکرم بشرہ مطیع و منقاد اولملاری و منافع انسانیہ پی خادم صورندہ ایقای وظیفہ پی دولملری آیات قرآنیہ پی تأیید ایدن شواہد مادہ بدن معدوددر .

صفت خلافت ، انسانك یر یوزنده امر و نهیه قادر ، مالك و متصرف اولملری ، سلطنت و قدرت لرینی بالفعل کو سترمه لری لزومنی مفید و مشعر و آشنایان لغت و تفسیر بو حالی مدرک و مقر ایکن وظیفه انسانیه ده قصور ایتمکده تمامیزی نه ایچون زه اخطار ، و نتیجه نك یعنی وظیفه بی سوء استعمالك جزاسی غایت آغیر و عموماً تحمل کگذار اولدینی افاده الله انذار خصوصه تهالك واستعجال کو سترلیور ؟

حکمت خلقتله ممزوج وصف اصلیمزدن اکلشلا دینی اوزرمانسان ای بر فعلی آخردن طلب ایده بيلمك صورتيله امر و فنا ایشی یا مقصدن منع ایتمکله نهی وظیفه سنی ایفا و عدالت سبحانیه بی تمثیل و ایفا لازم کلدیکی و بونك ایچون بر جوق اسباب و وسائطه محتاج بولون دینی حالده نهدن اسباب ظاهره و مادیه سنه تشبث لزومی (هر شخصه کلايه بيله چکی لسانله اکلادلق) جهتی حقیقه التزام ایدلیور ؟

تعریف و ایضاحدن مستغنیدرکه بر کسه نك دیکرینه برایشی یا مق ایچون امری انك اوزرنده بر رجحان و تفوق صاحب اولمسنه و امرینی اجرا ایتدیکی حالده مخاطبنی سرفرو ایتدیره چك بر قوته مالك بولونمسنه متوقفدر .

بر شخصه آمریت اقتداری فصل قوته محتاج ايسه بر قومده ، بر ملتده ، بر حکومتده دخی دیکرینه سوزینی کچیرمك و دیدیکی یا دیرمق و یا مخاطبندن قورقماق ایچون قوته وانك لوازم ایتدائه و مواد اصلیه سنه مالکیت شرطدر .

زمان ، عصر دیکشدیکه قوتلرک اسباب و وسائلی دخی تبدل و تعدادی غیر قابل درجه ده و تنوع دیکتر ایتمش و ماضی به ارجاع نظر ایدرسه زمانده کی اسباب وقایه و مدافعه دائماً انقلابه معروض قالمش و بوندنبویه دخی علی الدوام و بلکه سابقندن ده سرعتلی ، بيلمه ين قالبله کیره چکی شبهه دن آزاده بولنمشدر .

حال بویه ایکن بز عالم اسلام عقلا و علماسی نه حالده يز . و فصل دوشونمکده و خط حرکت عامه یی نه یولده چیزمکده يز .

بروسه مبعوثی

بشکطاش

عمر فوزی

معنایات عسکریه درس لرینه بر بایراره :

نفر « فهمیم »

اوچیوز یکرمی درت سنه سی روم ایلینك بر کوینه خائن بر چته اشقیا ، صوقولمش ایدی . عسکرلر ، ژاندارمه لر او کوی صارمغه ؛ قویولمش ایدی . ژاندارمه سواری نفرلرندن — فیلورینه لی فهمیم — طولو دیزکین بوخبری قوماندانه ؛ کتیرمش ایدی . قوماندانن ضابطنه امر آلان فهمیم ؛ ینه عینی خیزله او کویه ؛ دوشمش ایدی . فهمیم ضابطنی آرایور ، مستعجل امری تبلیغ ایچون عجله ایدیلوردی . فهمیم کویه طالمش ایدی ؛ یوکسك سسله ضابطنی صوریور ، حیواتی متصل سوریوردی . آ بلوقه خطندن یوکسلن بر سس ؛ فهمیمه :

« ضابط اوته کی یوزده ، آرقه دن طولاش ، بورادن ایلریله مه ، اوریلور سین ! » دیوردی . فهمیم بو تکلیفی نفسی ایچون آغیر بولیور ، طولاشمه بی ایفای وظیفه ایچون اوزون کوریوردی . فهمیم آتک باشنی چویرمك ، کیفی قیرمق ، خیزی کسمك ؛ ایسته مدی . « دگر بوقدر احتیاط ؛ رجعته ! » دیدی . قوجه فهمیم طورینی بوزمدی . کمدیرمه یولدن سوردی ، کیدی یوردی . اشقیانك متحصن اولدینی بنسار اوکندن فهمیم بو کیفله ؛ کچی یوردی . اورادن یاغان قورشونلر ؛ صانکه فهمیمک مردلکنه حیران ؛ سلاملا یوردی . هر شینك کوتوسی کچی بو قورشونلر کده بر کوتوسی ؛ قهرمان سواری به حرمتسزلک ایتمش ، فهمیمه و آل اتنه یامان یرلرندن دکش ایدی . حیوانك بو وارلنه سی فهمیمک مقدس سلاحنی ده الندن دوشورمش ایدی . فهمیم ؛ بو یاره لی آرسلاقی ؛ آرقداش لری قوشوب قامش لار اوموزده طاشیمش لار ، ضابطنك قوجاغنه یا تیرمش لار ایدی . ضابط فهمیمک یاره سنی صار دیرمق ، فهمیمی اوقشامق ایستیوردی . هیات که فهمیم ممانعت ایدیلور « سلاحم ، ناموسم ! » دیه جری ییوردی . اوت فهمیم یاره سنی صار دیرمیور « سلاحی بولما دقجه یاشام » دییوردی . فوشمق ، آرامق ، قیریق باجاغیله هجوم ایتک ایستیوردی . ضابطی فهمیمه : « سلاح چوق ، ایشته آل بر بشقه سنی ! » دییوردی . فهمیمی تسکینه چالیشیور فقط فهمیم بو سوزدن دخی متأثر اولیوردی . بر قاج دقیقه صوکره ایدی که فهمیمک فداکار ، وفاکار ارقداش لری ، او عینی حسك اورتاقلری ؛ جوشمش لار ؛ ینه او قورشون یغمور لری آلتندن فهمیمک سلاحنی ده قورتارمش لار ؛ کتیری یورلردی . نه مؤثر منظره ! نه خوش مزده ! فهمیم سلاحنی کوردی ، کوکلی ، روحی فرح لره طولدی : فهمیم طیانمه مدی . قیامه اوغراشدی ، سلاحنه قارشنی قوشمغه چالیشدی . فقط باجانی یاردیم ایتده دی . فهمیم ؛ یره دوشمشدی ؛ لکن بو سفر املنه قاووشمش ، سلاحنه صار یلمش ، یره اوله قانممشدی . فهمیم متصل حمد ایدیلور ، سلاحنك دیکچیکنه یوره کنی دایامش ، طوغراسنی دوداقلرینه یناشدیرمش حال استغراقه طالمش ، کوزینی یومش اوپیور ، اوپیور . « اووخ یاربی . . . سلاحم ! » دییوردی ؛ چونکه فهمیم ؛ دولتك سلاحنی ، ملتك معزز ناموسی بیلور وکندی حیاتی آنك بك آلتنده کوریوردی .

فهمیم ، عسکر انسان ؛ بر قاج کون صکره وقت ساعتی کلش کوچدی . بو یالانچی دنیادن ، بوامتخان یرندن عالم علیایه یوکسلدی . کیتدی . فقط سلاحنه ناموسنه صاریلی ؛ بر مراد اوله رق اوچدی کیتدی . یر یوزنده باباسنه ، قرداشنه ، اردوسنه ، ملتته شانلر عبرت لر صاچارق نوردن اثرلر ، شرفدن میراثلر براقه رق پرواز ایتدی کیتدی . قابنه صیغیان فهمیم ، سقط ، معطل قالبنی بویه جه چابوق سیلکدی ، روح مبارکی حدودلرده سلاح آرقداش لرینه یاردمه ، رفاقت و شفاعته سفر ایتدی ، کیتدی . اوراده ابدی نوبتچیلکلر ، دوریه لر ایفا ایدن شهدا روح لرله برلشه چك ، فهمیم آرتق امل لرینی ده یوکسکلرده ، ده اکینیشلکلرده ، حدودلر باشنده ، اردولر اوکنده ایفا ایده چکدی .